
85 lat odrodzonej adwokatury polskiej : Dziennik Praw Państwa Polskiego, Warszawa, No 22, 30 grudnia 1918 r. : Dekret w przedmiocie statutu tymczasowego Palestry Państwa Polskiego

Palestra 48/11-12(551-552), 9-19

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

85 LAT ODRODZONEJ ADWOKATURY POLSKIEJ

Dziennik Praw Państwa Polskiego.
Warszawa. No 22. 30 grudnia 1918 r.

DEKRET w przedmiocie statutu tymczasowego Palestry Państwa Polskiego

Art. 1. Palestrę stanowią adwokaci i aplikanci adwokaccy.

Art. 2. Językiem urzędowym Palestry jest język polski.

ADWOKACI

Art. 3. Adwokatem może zostać każdy obywatel Państwa Polskiego bez różnicy płci, który:

- a) ukończył wydział prawny uniwersytetu krajowego,
- b) odbył aplikację sądową i adwokacką w myśl przepisów niniejszej ustawy i złożył egzamin sądowy i adwokacki.
- c) jest pod względem moralnym nieposzlakowanym.

Nie może być adwokatem pozbawiony własnej woli lub ograniczony w czynnościach cywilnych, upadły, skazany na karę ciężkiego więzienia, więzienia od półtora roku do lat sześciu (dom poprawy) lub za przestępstwo uwłaczające czci.

Art. 4. Adwokat winien być rzecznikiem prawa i słuszności.

Winien poświęcić się obowiązkowi swym z całą gorliwością i sumiennością, mając na względzie dobro publiczne, okazywać poszanowanie i posłuch dla sądów, urzędów i organów Palestry, przestrzegać zasad koleżeństwa, strzedz nawet w życiu prywatnym powagi swego stanu i zachowywać się zgodnie z wymaganiami honoru i przyzwoitości.

Art. 5. Czynności adwokata polegają na udzielaniu porad prawnych tudzież na prowadzeniu spraw klientów i obrony ich we wszystkich instancjach sądowych i administracyjnych. Adwokat ma prawo odmówić pomocy prawnej bez podania powodu.

Art. 6. Adwokat może wykonywać swoje czynności zawodowe po złożeniu przysięgi przed dziekanem rady adwokackiej lub jego zastępcą według roty i w sposób, określony w przepisach szczegółowych.

Art. 7. Adwokat może obraną przez siebie siedzibę zamienić w okręgu tej samej izby po uprzednim trzymiesięcznym jej zawiadomieniu, a w razie przeniesienia się do innej izby po takimże zawiadomieniu obu izb.

Art. 8. Adwokat winien zachować tajemnicę co do wiadomości, otrzymanych z tytułu wykonywania swego zawodu, i nie może być zmuszony do ich wyjawienia przed sądem lub jakąkolwiek władzą.

Art. 9. Adwokat przy wykonywaniu swoich obowiązków korzysta z wolności słowa i pisma.

Za nadużycie tego prawa, stanowiące zniewagę stron, ich zastępców, świadków i biegłych, adwokat może być pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej z inicjatywy rady adwokackiej, sądu, urzędu lub osoby poszkodowanej. Osoby do sprawy nie wpływające, na czci poszkodowane, mają prawo skargi już to dyscyplinarnej, już to sądowej.

Za wszelkie inne nadużycia wolności słowa i pisma w postępowaniu sądowym odpowiada adwokat bądź dyscyplinarnie, bądź sędownie. Wszczywanie postępowania przy przestępstwach, dochodzonych z urzędu, pozostawia się inicjatywie kompletu sądzącego, pozatem oskarżycielowi prywatnemu.

Art. 10. Adwokatowi nie wolno przyjmować obrony strony lub udzielać jej porady prawnej w procesie, w którym bronił stronę przeciwną lub udzielał jej porady prawnej.

Art. 11. Z wykonywaniem zawodu adwokackiego nie wolno łączyć żadnego urzędu państwowego, prowadzenia przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych, pośrednictwa interesów i wogóle zajęć, nie licujących z powołaniem adwokata. Wolno jednak łączyć z zawodem adwokackim urząd nauczyciela lub radcy prawnego.

Art. 12. Adwokat obowiązany jest w razie wydalenia się ze swojej siedziby na czas ponad dni trzydzieści, a także w razie zawieszenia go w urzędowaniu, ustanowić zastępcę w osobie adwokata innego i zawiadomić o tem radę adwokacką. W razie zaniedbania tego obowiązku rada mianuje zastępcę z urzędu.

Rada mianuje też zastępcę z urzędu w razie śmierci adwokata lub wykreślenia z listy, uwzględniając w miarę możliwości wnioski jego lub rodziny co do osoby zastępcy.

Art. 13. Adwokat pobiera honorarium od klienta zgodnie z zawartą z nim umową, a w braku umowy według taksy.

Sprawy cywilne z urzędu osób, którym przyznane zostało prawo ubogich i sprawy karne z urzędu adwokat prowadzi bezpłatnie. Wyjątki od tej zasady uchwalić może rada naczelna.

APLIKANCI ADWOKACCY

Art. 14. Aplikantem adwokackim może zostać, kto:

- a) odbył dwuletnią aplikację sądową,
- b) złożył egzamin przepisany dla aplikantów sądowych,

- c) odpowiada warunkom, wymienionym w art. 3 z wyjątkiem punktu b),
 d) złożył odpowiednie zaświadczenie patrona o przyjęciu go na aplikację.
 Aplikacja adwokacka trwa lat dwa.

Art. 15. Aplikant adwokacki obowiązany jest pracować w kancelarii adwokata (patrona) i brać czynny udział w zajęciach praktycznych i teoretycznych, urzędzanych przez miejscową radę adwokacką.

Art. 16. Aplikantowi adwokackiemu spraw samodzielnie prowadzić nie wolno. Aplikant adwokacki może stawać w sądach i urzędach jedynie na mocy specjalnego upoważnienia w każdej sprawie od adwokata i pod jego odpowiedzialnością.

W Sądzie Najwyższym zastępstwo przez aplikanta adwokackiego jest niedopuszczalne.

Art. 17. Aplikant adwokacki po ukończeniu aplikacji poddany będzie egzaminowi przed komisją według programu, ustalonego przez radę naczelną.

Czas i miejsce egzaminu oraz członków komisji egzaminacyjnej wyznaczają rady adwokackie.

Art. 18. Przechodzący do adwokatury, a odpowiadający warunkom, wymienionym w art. 3 niniejszego statutu, sędziowie i prokuratorzy wszelkich stopni, podprokuratorzy Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych, oraz, o ile odbyli czteroletnią służbę sądową, podprokuratorzy sądów okręgowych, notariusze i pisarze hipoteczni – wolni są od aplikacji adwokackiej i egzaminu adwokackiego.

Art. 19. W razie niewykonania przez aplikanta adwokackiego obowiązków, określonych w art. 15, rada adwokacka władną jest przedłużyć aplikację na czas do lat dwóch, bądź wykreślić aplikanta z listy.

Art. 20. Aplikant adwokacki, który nie zdał egzaminu, może przystąpić do ponownego egzaminu w ciągu dwóch lat następnych. Po upływie tego czasu lub w razie ponownego nie zdania egzaminu może być wykreślony z listy.

IZBY I RADY ADWOKACKIE

Art. 21. Adwokaci i aplikanci adwokaccy, mający siedzibę w okręgu jednego sądu apelacyjnego, tworzą izbę adwokacką.

W razie potrzeby rada naczelną adwokacką może utworzyć w okręgu sądu apelacyjnego kilka izb adwokackich i wyznaczyć im siedziby. Każda izba musi jednak liczyć przynajmniej pięćdziesięciu adwokatów.

Izba stanowi osobę prawną. Załatwia swe sprawy bądź bezpośrednio na zgromadzeniach walnych, bądź też przez wybraną przez siebie radę adwokacką.

Art. 22. Adwokaci, należący do składu izby adwokackiej, wybierają z pośród siebie większością głosów drogą tajnego głosowania członków rady adwokackiej w liczbie od dziewięciu do piętnastu, w ten sposób, że, gdy ilość należących do izby adwokatów przekracza pięćdziesięciu, na każdych następnych dziesięciu wybiera się po jednym członku rady, ponad dziesięciu, dopóki ich liczba nie osiągnie piętnastu.

Równocześnie skutecznia się wybór trzech zastępców.

Członkowie rady obierają z pośród siebie dziekana i jego zastępcę, bibliotekarza, skarbnika i sekretarza.

Wybory odbywają się corocznie w miesiącu marcu.

Mandaty trwają trzy lata. Corocznie ustępuje trzecia część członków rady: w ciągu pierwszych dwóch lat przez losowanie, a następnie według starszeństwa wyboru.

Ustępujący członkowie mogą być wybrani ponownie dopiero po upływie roku.

Nowi członkowie rady obejmują urządowanie w dniu 1 kwietnia.

Art. 23. W razie śmierci, przedłużającej się choroby, dłuższej nieobecności lub wyjścia z Palestry członka rady, na jego miejsce wchodzi zastępca, który przy wyborach uzyskał największą liczbę głosów.

Art. 24. Rada jest przedstawicielką izby adwokackiej. Do zakresu czynności rady należy:

a) wpisywanie na listę adwokatów i aplikantów adwokackich i wykreślanie z listy, jako też wyznaczanie zastępców (art. 12);

b) czuwanie nad należytem wykonywaniem obowiązków zawodowych przez członków Palestry i nad przestrzeganiem etyki zawodowej;

c) wykonywanie władzy dyscyplinarnej nad adwokatami i aplikantami adwokackimi;

d) zarządzanie funduszami izby adwokackiej;

e) kierowanie wykształceniem zawodowym i egzaminami aplikantów adwokackich;

f) zwoływanie walnych zgromadzeń izby adwokackiej i składanie na nich sprawozdań;

g) załatwianie w drodze polubownej sporów między członkami Palestry, jak również pomiędzy nimi i osobami trzecimi;

h) określanie na żądanie adwokata lub strony honorarjum adwokackiego;

i) rozstrzygnięcie wniosków o zwolnieniu obrońców od zastępstwa z urzędu z powodu oczywistej bezzasadności sprawy lub z powodów innych;

j) wydawanie wszelkich opinii na żądanie rady naczelnej.

Art. 25. Dziekan reprezentuje radę adwokacką, kieruje jej czynnościami, przewodniczy na posiedzeniach, wykonywa uchwały rady.

Do dziekana należy wyznaczanie obrońców do prowadzenia z urzędu spraw osób, które zwróciły się o to do rady adwokackiej.

Art. 26. Posiedzenia rady odbywać się winny przynajmniej raz na miesiąc.

Postanowienia rady zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Do prawomocności uchwał potrzebna jest obecność dwóch trzecich ogólnej liczby członków rady.

Wszystkie orzeczenia rady i walnych zgromadzeń wraz z odpisami protokołów, rada przesyła radzie naczelnej w ciągu dni czternastu od dnia posiedzenia.

Art. 27. W razie pociągnięcia adwokata lub aplikanta adwokackiego do odpowiedzialności karnej, rada adwokacka może na czas trwania procesu zawiesić ad-

wokata w czynnościach, a aplikanta adwokackiego pozbawić prawa stawania w sądach i urzędach.

Wszelkie orzeczenia rady adwokackiej ulegają zaskarżeniu do rady naczelnej w ciągu dni czternastu od daty doręczenia ich wraz z motywami stronie interesowanej.

Sposób odwołania się od orzeczeń rady adwokackiej jako sądu dyscyplinarnego określa postępowanie dyscyplinarne.

Art. 28. Członkowie izby opłacają na jej potrzeby składki roczne w terminach, które określi regulamin. Wszelkie opóźnienie bez dostatecznego usprawiedliwienia pociąga za sobą odpowiedzialność dyscyplinarną.

Art. 29. Przy radzie adwokackiej może być utworzony fundusz zapomogowy dla członków Palestry i ich rodzin. Odpowiednie przepisy ustali zgromadzenie walne.

Na fundusz ten wpływają wszystkie grzywny na podstawie niniejszego statutu lub regulaminu uiszczając się mające.

Art. 30. Zgromadzenie walne adwokatów izby odbywa się corocznie w miesiącu marcu; zwołuje je rada adwokacka i zawiadamia każdego adwokata, członka izby, pisemnie o terminie.

Do kompetencji walnego zgromadzenia należą:

- a) wybory do rady adwokackiej i rady naczelnej,
- b) uchwalanie środków na potrzeby izby, a w szczególności składek członków,
- c) zatwierdzanie sprawozdań rady, a w szczególności sprawozdania kasowego,
- d) rozpoznawanie wniosków rady adwokackiej i wniosków członków w sprawach dotyczących Palestry i zarządzeń rady.

Wnioski członków winny być wnoszone do rady adwokackiej przynajmniej na ośm dni przed dniem zgromadzenia walnego. Zgromadzenie walne nadzwyczajne zwołuje rada adwokacka bądź z własnej inicjatywy, bądź na pisemne żądanie przynajmniej czwartej części adwokatów, członków izby.

Każdy adwokat obowiązany jest brać udział w zgromadzeniach izby. Nieprzybycie bez dostatecznego usprawiedliwienia się przed terminem zgromadzenia, a najdalej w ciągu dni ośmiu po dacie zgromadzenia, pociąga za sobą karę pieniężną od dziesięciu do stu marek polskich. Karę wymierza rada adwokacka.

Uchwały zgromadzenia są prawomocne bez względu na liczbę obecnych.

Aplikanci adwokaccy mogą być obecni na zgromadzeniach izby za zezwoleniem przewodniczącego bez prawa zabierania głosu i udziału w głosowaniu.

RADA NACZELNA ADWOKACKA

Art. 31. Zwierzchnim organem Palestry jest naczelna rada adwokacka.

Do zakresu jej działania należy:

- a) przedstawicielstwo interesów Palestry i czuwanie nad jej honorem i powagą;
- b) wykładnia przepisów niniejszego statutu, obowiązująca izby i rady adwokackiej;
- c) ustalanie zasad etyki zawodowej;
- d) wydawanie regulaminów dla siebie i dla izb i rad adwokackich;

- e) ustalanie programu zajęć i egzaminu dla aplikantów adwokackich;
- f) nadzór nad izbami i radami adwokackimi;
- g) rozpoznawanie w drodze instancji lub w drodze nadzoru uchwał i zarządzeń izb i rad adwokackich, oraz uchwał i wyroków w sprawach dyscyplinarnych;
- h) przyjmowanie w poczet adwokatów i aplikantów adwokackich za zgodą Ministra Sprawiedliwości tych obywateli Państwa Polskiego lub państw obcych narodowości polskiej, którzy ukończyli uniwersytet zagraniczny i którzy według ustaw obcego państwa uzyskali prawo do adwokatury lub do urzędu sędziego, względnie do aplikacji sądowej lub adwokackiej;
- i) prowadzenie listy adwokatów i aplikantów adwokackich i przysyłanie tej listy corocznie w kwietniu Ministrowi Sprawiedliwości wraz ze składem rad adwokackich i rady naczelnej; niezależnie od tego o każdej zmianie w ciągu roku rada naczelna bezzwłocznie zawiadamia Ministra Sprawiedliwości;
- j) wydawanie opinii co do projektów ustaw, na wezwanie Ministra Sprawiedliwości, po uprzednim zasięgnięciu opinii rad adwokackich;
- k) przedstawianie Ministrowi Sprawiedliwości projektów ustaw i wniosków w zakresie sądownictwa i w sprawach Palestry.

Siedzibą rady naczelnej jest stołeczne miasto Warszawa.

Art. 32. Rada naczelna składa się z delegatów izb adwokackich. Izby adwokackie wybierają delegatów w ten sposób, że na pierwszych pięćdziesięciu członków adwokatów przypada trzech delegatów, a na każdych pięćdziesięciu następnym jeden delegat. Prócz tego każda izba wybiera po trzech delegatów zastępców.

Delegatem nie może być wybrany członek rady adwokackiej. Mandaty trwają dwa lata. Corocznie ustępuje połowa członków rady naczelnej w pierwszym roku przez losowanie, a następnie według starszeństwa wyboru. Ustępujący członkowie mogą być wybrani ponownie po upływie roku.

Do prawomocności uchwał rady naczelnej potrzebna jest obecność więcej niż połowy członków.

Rada naczelna wybiera co rok z pośród siebie większością głosów drogą tajnego głosowania prezesa i jego zastępcę, sekretarza i skarbnika.

Art. 33. Rada naczelna wybiera z pośród siebie corocznie wydział wykonawczy, którego skład i zakres działania określi regulamin.

Art. 34. Rada naczelna wybiera corocznie ze swego łona sąd dyscyplinarny drugiej instancji, złożony z pięciu członków i dwóch zastępców.

Art. 35. Uchwały rady naczelnej i wydziału wykonawczego zapadają większością głosów obecnych. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Art. 36. Rada naczelna ustala swój budżet i określa udział Rad miejscowych w wydatkach.

Art. 37. W razie gdyby rada adwokacka obowiązków swoich nie wykonywała lub wykraczała przeciw ustawie, władną jest rada naczelna sprzeczyć z ustawą zarządzenie lub uchwałę rady adwokackiej znieść, względnie zastosować odpowiednie środki zaradcze, a nawet rozwiązać radę adwokacką i rozpisać natychmiast

nowe wybory z terminem dwutygodniowym, polecając czasowe pełnienie obowiązków rady adwokackiej wskazanym przez siebie delegatom.

Jeżeli rada naczelna nie przedsięwzięje środków zaradczych, sama wykracza przeciw ustawie, lub funkcjonować przestanie, władny jest Minister Sprawiedliwości po bezskutecznym wezwaniu sprzeczne z ustawą zarządzenie lub uchwałę rady miejscowej lub rady naczelnej znieść, a Rada Ministrów na wniosek Ministra Sprawiedliwości w wyjątkowych wypadkach radę miejscową lub radę naczelną – rozwiązać, z natychmiastowym zarządzeniem nowych wyborów z terminem dwumiesięcznym, tymczasowo zaś pełnienie funkcji rady naczelnej powierzyć sądowi apelacyjnemu w Warszawie, a rady adwokackiej właściwemu sądowi okręgowemu.

Powołany w miejsce rady adwokackiej sąd okręgowy lub w miejsce rady naczelnej sąd apelacyjny stosuje analogiczne przepisy niniejszego statutu.

Przepis powyższy nie stosuje się do działalności rad w sprawach dyscyplinarnych.

Przeciwko zarządzeniom Ministra Sprawiedliwości względnie Rady Ministrów, służy radom w ciągu dni czternastu od doręczenia zawiadomienia prawo zażalenia do Sądu Najwyższego, który rozstrzyga w izbach połączonych.

SĄD DYSCYPLINARNY

I POSTĘPOWANIE DYSCYPLINARNE

Art. 38. Adwokat i aplikant adwokacki odpowiada dyscyplinarnie przed radą adwokacką za wszelkie wykroczenia przeciwko obowiązkom zawodowym, honorowi i godności stanu adwokackiego.

Odpowiedzialność sądowa, cywilna lub karna nie wyłącza odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Art. 39. Jeżeli przeciwko adwokatowi lub aplikantowi adwokackiemu wytoczono z powodu tego samego czynu postępowanie karne, rozpoczęte postępowanie dyscyplinarne ulega wstrzymaniu, aż do prawomocnego ukończenia postępowania karnego.

Sądy i urzędy winny zawiadamiać właściwą radę adwokacką o każdym wypadku wszczęcia dochodzeń karnych przeciwko adwokatowi lub aplikantowi adwokackiemu, o zaarrestowaniu go, wreszcie o prawomocnym ukończeniu postępowania, dołączając w każdym wypadku odpis uchwały lub wyroku.

Art. 40. Rada adwokacka wszczyną postępowanie dyscyplinarne wskutek skargi osoby prywatnej, zawiadomienia sądu lub urzędu, wreszcie z inicjatywy własnej.

Postępowanie dyscyplinarne prowadzi się z urzędu i nie jest jawne. Na wniosek obwinionego może sąd dyscyplinarny zarządzić jawność rozprawy.

Art. 41. Do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego właściwą jest rada adwokacka tej izby, której członkiem jest obwiniony.

Aż do ukończenia postępowania w pierwszej instancji władną jest rada naczelna z urzędu lub na wniosek stron przekazać załatwienie sprawy innej radzie adwokackiej.

Art. 42. Rada adwokacka do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego wyłania z pośród siebie sąd dyscyplinarny.

Organizację sądu dyscyplinarnego określi regulamin.

Obwinionemu równocześnie ze złożeniem wyjaśnienia (art. 46) służy prawo wyłączenia dwóch członków sądu dyscyplinarnego bez podania powodów.

Wyłoniony przez radę adwokacką sąd dyscyplinarny składa się z przewodniczącego i sześciu członków.

Przewodniczącym jest dziekan, jego zastępca lub najstarszy wiekiem członek kompletu.

Art. 43. Obowiązkiem przewodniczącego jest zwoływanie posiedzeń sądu dyscyplinarnego, kierowanie postępowaniem dyscyplinarnym i rozprawą. Winien on dbać o to, ażeby sprawy dyscyplinarne szybko, rzeczowo i wyczerpująco załatwiane były.

Dziekan składa radzie naczelnej co trzy miesiące sprawozdanie co do rozpoczętych i ukończonych dochodzeń dyscyplinarnych z podaniem nazwiska obwinionego, rodzaju wykroczenia i uchwalonych zarządzeń.

Rada naczelna władną jest w razie opieszałości przy postępowaniu dyscyplinarnym wydawać odpowiednie zarządzenia.

Art. 44. Obwiniony i skarżący są stronami w postępowaniu dyscyplinarnym.

W sprawach wszczętych przez sąd lub urząd, o ile dotyczą obowiązków adwokata lub nadużyć słowa i pisma (art. 9), oskarża prokurator właściwego sądu okręgowego.

Oskarżyciel prywatny i obwiniony mogą być zastępowani przez adwokatów.

Strony mają prawo przeglądania akt i otrzymywania z nich odpisów.

Art. 45. Z każdego posiedzenia sądu dyscyplinarnego winien być spisany protokół.

Art. 46. Skargę lub wniosek dyscyplinarny doręcza przewodniczący obwinionemu w odpisie i wzywa do złożenia wyjaśnienia na piśmie w ciągu dni czternastu. Termin ten w wypadkach wyjątkowych może być przez przewodniczącego przedłużony.

Po złożeniu wyjaśnienia lub bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu, władny jest sąd dyscyplinarny, bądź wytoczyć śledztwo dyscyplinarne, bądź wyznaczyć rozprawę.

Art. 47. Sąd dyscyplinarny, oprócz wskazanych w statucie, nie jest krępowany żadnymi innymi formami postępowania. Orzeka na podstawie swobodnej oceny dowodów i wyników rozprawy.

Art. 48. Rozprawa przed sądem dyscyplinarnym jest ustna, rozpoczyna się od relacji jednego z sędziów dyscyplinarnych.

Art. 49. Sąd dyscyplinarny ogłasza sentencję wyroku bezpośrednio po rozprawie, władny jest jednak odroczyć jej ogłoszenie, nie dłużej wszakże, jak na dni czternaście.

Wyrok winien być wyłożony na piśmie najpóźniej w ciągu dni czternastu od dnia ogłoszenia. Wyroki winny być doręczane skarżącemu i obwinionemu.

Sąd może orzec w wyroku jego publikację i określić jej sposób.

Art. 50. Kary dyscyplinarne dla adwokatów i aplikantów są:

a) przestroga,

b) napomnienie,

c) nagana,

d) zawieszenie adwokata w czynnościach zawodowych do roku, a względem aplikantów adwokackich – przedłużenie aplikacji lub zabronienie stawania w sądach i urzędach do roku,

e) wykreślenie z listy.

Sąd dyscyplinarny władny jest też orzec w wyroku skazującym utratę obieralności skazanego członka rady adwokackiej lub naczelnej do lat trzech.

Art. 51. Skarżącemu i obwinionemu służy prawo zażalenia od wyroku w przeciągu dni czternastu od doręczenia. Prawo to przysługuje obwinionemu, jeżeli skazany został na karę nagany, zawieszenia w czynnościach zawodowych, przedłużenia aplikacji lub wzbronienia stawania w sądach i urzędach, albo też w razie wykreślenia z listy, a skarżącemu w razie wyroku uwalniającego, albo skazania obwinionego na karę przestrogi, napomnienia, lub nagany.

W razie zażalenia skarżącego sprawa w całości ulega powtórnemu rozpoznaniu drugiej instancji.

Jeżeli obwiniony zmarł przed prawomocnością wyroku służy prawo zażalenia jego wdowie, rodzicom i dzieciom.

Przeciw decyzji, orzekającej umorzenie postępowania, służy skarżącemu prawo zażalenia do drugiej instancji w ciągu dni czternastu od jej doręczenia.

Postępowania incydentalne w toku postępowania nie ulegają oddzielnemu zażaleniu.

Art. 52. Drugą instancją w sprawach dyscyplinarnych, dotyczących wyłącznie honoru i godności stanu adwokackiego, stanowi wyłoniony przez radę naczelną sąd dyscyplinarny (art. 34), którego organizację określi regulamin.

Art. 53. Jako druga instancja w sprawach, dotyczących obowiązków adwokata lub nadużyć pisma i słowa (art. 9), utworzony będzie przy Sądzie Najwyższym senat dla spraw dyscyplinarnych adwokackich, złożony z przewodniczącego i pięciu członków.

Na przewodniczącego i dwóch członków powołani będą przez uchwałę połączonych izb Sądu Najwyższego sędziowie tegoż sądu, trzech pozostałych członków i trzech zastępców wybiera corocznie w maju rada naczelna adwokacka z pośród siebie.

W postępowaniu przed tą instancją bierze udział prokurator Sądu Najwyższego.

Art. 54. Spory o właściwość pomiędzy radą naczelną a senatem dla spraw dyscyplinarnych przy Sądzie Najwyższym (art. 53) rozstrzyga Sąd Najwyższy w izbach połączonych.

Art. 55. Urząd adwokatów – sędziów dyscyplinarnych jest honorowy.

Art. 56. Orzeczenia sądu dyscyplinarnego pierwszej i drugiej instancji zapadają większością głosów. W razie równości głosów przeważa zdanie przewodniczącego.

Jeżeli zdania tak się podzieliły, że głos przewodniczącego przeważać nie może, przewagę ma to ze zdań, mających jednakową liczbę głosów, które jest najwzględniejsze dla obwinionego.

Wykreślenie z listy może być orzeczone w pierwszej instancji najmniej pięcioma, a w drugiej instancji najmniej czterema głosami. Narada i głosowanie sądu odbywa się w nieobecności stron.

Art. 57. Koszta postępowania dyscyplinarnego ostatecznie ponosi obwiniony, skazany prawomocnie, a sposobem zaliczki rada adwokacka tej izby, której obwiniony jest członkiem. W razie wyroku uwalniającego lub niemożności ściągnięcia kosztów ponosi je rada adwokacka w całości.

Art. 58. Rada adwokacka prowadzi rejestr kar dyscyplinarnych.

Karę ostrzeżenia, napomnienia i nagany może rada adwokacka wykreślić z rejestru po latach trzech, jeżeli skazany przez ten czas zachowywał się nienagannie.

Art. 59. Sąd dyscyplinarny orzeka według uznania, czy i pod jakimi warunkami dopuszczalne jest wznowienie ukończonego postępowania.

PRZEPISY PRZECHODNIE

Art. 1. Statut niniejszy obowiązuje aż do ustawodawczego uregulowania organizacji adwokatury na całym obszarze Państwa Polskiego tylko na ziemiach polskich dawnego zaboru rosyjskiego.

Art. 2. Adwokaci przysięgli, którzy byli wpisani do list w chwili okupacji danego obszaru kraju, oraz którzy zostali do list wciągnięci przez sądy polskie, są adwokatami w rozumieniu ustawy, a pomocnicy adwokatów przysięgłych aplikantami adwokackimi.

Art. 3. Minister Sprawiedliwości ustanowi w drodze rozporządzenia osobne komisje organizacyjne z pośród adwokatów dla każdego okręgu sądu apelacyjnego. Wyznaczenie członków komisji z pośród adwokatury warszawskiej nastąpi w porozumieniu z delegacją tej adwokatury.

Każda komisja organizacyjna ustala pierwszą listę adwokatów i aplikantów adwokackich na podstawie pisemnego zgłoszenia każdego z nich i zwoła walne zgromadzenie utworzonych w ten sposób izb adwokackich celem wyboru rad adwokackich i rady naczelnej. Od uchwał komisji, dotyczących wpisania na listę adwokatów i aplikantów adwokackich, służy interesowanemu prawo zażalenia do rady naczelnej. Z chwilą wyboru rady naczelnej i rad adwokackich komisje organizacyjne przestają istnieć.

Osoby, które przed wejściem w życie niniejszego statutu były adwokatami przysięgłymi lub pomocnikami adwokatów przysięgłych w myśl art. 1 niniejszych przepisów przechodnich, a które z powodu nieobecności lub innych powodów nie zostały wpisane na pierwszą listę adwokatów i aplikantów adwokackich, mogą być na te listy wciągnięte później przez radę adwokacką, o ile odpowiadają warunkom art. 3 lit. c i ust. 2 statutu.

Niezależnie od daty objęcia urzędowania przez pierwsze rady adwokackie i radę naczelną, pierwszy rok urzędowania ich skończy się w dniu pierwszego kwietnia roku następnego.

Art. 4. Sprawy dyscyplinarne, rozpoczęte w sądach w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, przekazane będą właściwym radom adwokackim, względnie radzie naczelnej.

Art. 5. Pomocnicy adwokatów przysięgłych lub aplikanci sądowi, którzy w dniu wejścia w życie niniejszego statutu ukończyli pięcioletnią aplikację, mogą być zapisani na listę adwokatów w myśl dotychczasowych przepisów przez radę adwokacką.

Art. 6. Pomocnicy adwokatów przysięgłych lub aplikanci sądowi, którzy rozpoczęli aplikację przed 1 stycznia 1918 r., a nie ukończyli pięcioletnia, mogą być zapisani na listę adwokatów po odbyciu łącznej czteroletniej aplikacji sądowej lub adwokackiej i złożeniu egzaminu adwokackiego, zwolnieni są natomiast od dwuletniej obowiązkowej aplikacji sądowej i egzaminu sądowego.

Art. 7. Do pomocników adwokatów przysięgłych, którzy rozpoczęli aplikację po 1 stycznia 1918 r., lecz przed wejściem w życie niniejszego statutu, stosują się w całości przepisy tegoż statutu, z zaliczeniem odbytej aplikacji adwokackiej do ogólnej czteroletniej.

Art. 8. Przechodzący do adwokatury, a odpowiadający warunkom, wymienionym w art. 3 niniejszego statutu, radcy, obrońcy i asesorowie b. prokuratorji Królestwa Polskiego, wolni są od aplikacji adwokackiej i egzaminu adwokackiego, o ile odbyli czteroletnią służbę.

Art. 9. Wszystkie przepisy sprzeczne z niniejszą ustawą tracą moc obowiązującą.

Art. 10. Ustawa niniejsza otrzymuje moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1919 roku.

Dan w Warszawie, dnia 24 grudnia 1918 r.

Naczelnik Państwa
J. Piłsudski

Prezydent Ministrów
Moraczewski

Minister Sprawiedliwości
Supiński